

Vaala Vintteri A

Kivikautisen asuinpaikan tarkastus

Kylä: Niska*Alue:* Järvikylä*Kiinteistötunnus:* tutkittu tontti 785-404-0038-0041, kuoppa 785-404-0038-0034*Peruskartta:* 3423 10 Vaala

p = 7167170, i = 3490280, k = 115

Suunta ja etäisyys Vaalan kirkosta: Pohjoisluoteeseen 5,1 km.*Muinaisjäännöstunnus:* 785010032*Järjestysnumero:* 32*Aiemmat tutkimukset:* Inventointi 1969, Marja Mustakallioja Leena Tomanterä*Aiemmat löydöt:* KM 17972:1 ja 2, KM 25719, KM 26047*Tarkastuspäivä:* 24.9.2008.*Tarkastuslöydöt:* Palaneen luun sirunen*Tarkastuksen syy:* Rakennushanke tontille*Kohteen laajuus:* ?*Laajuuden arviointiperuste:* -*Sijainti ja maaston kuvaus:*

Kohde sijaitsee Järvenjärven (Yläjärven) länsipuolella. Vuoden 1969 inventointikertomuksen mukaan järven lounaispään suuntaisesti kulkee moreeniharju. Inventointilöydöt, muutama kvartsi-iskos ja palanutta luuta, tulivat harjun länsipäässä olevan 7 x 10 metrin kokoisen hiekanottoapaikan reunoilta ja pohjalta 30–40 cm syvyydeltä. Paikka sijaitsee inventointikertomuksen mukaan sadan metrin päässä rannasta ja noin 60 metrin päässä Vintterin päärakennuksesta lounaaseen, suuntaan 38/60, pellon ja kylätien välissä. Länsipuolella on maakumpu, vanha tervahauta. Inventoinnin jälkeen kohteesta on löytynyt kaksi kiviesinettä, joiden löytökohdat eivät olleet tiedossa tarkastusta tehtäessä.

Nyt tontilla on kaksi rakennusta. Ne ovat hieman huonokuntoisen näköisiä, selvästi tilapäiskäytössä. Pihasta pieni osa on nurmikkoa, pääosin se on korkean horsman ja muun kasvillisuuden vallassa. Maasto viettää loivahkosti rantaan. Tontin länsipuolella on kasvillisuuden valtaamaa ja metsittyvää peltoa. Vanhan pellon ja tien välissä on metsää, kauempana lännessä mäntykangasta.

Tarkastushavainnot:

Löysin inventointikertomuksessa kuvatun tapaisen kuopan tien varresta selvästi kauempaa lännessä, kuin mitä annetut mitat ja koordinaatit osoittavat. Havaitsemani kuopan koordinaatit ovat p = 7167177, i = 3490220. Mittasin ne gps-laitteella, jonka tarkkuus on yleensä kymmenen metrin luokkaa. Kuopan länsipuolella on kaksikin kumpareta, joiden ympäriltä on kaivettu maata. Normaaleita tervahautoja ne eivät kuitenkaan ole, sillä ne ovat nimenomaan kumpareita, tervahaudat ovat nimensä mukaisesti kuoppia. Jäi hieman epäselväksi, tarkoitetaanko inventointikertomuksessa tuota kohtaa, koska se niin selvästi eri paikassa. Toisaalta inventointikertomuksessa annetut koordinaatitkaan eivät osu kuvauksessa annettujen mittojen mukaiseen kohtaan. Joka tapauksessa inventointikertomuksessa kuvattu asuinpaikan jäännös sijaitsee melko kaukana paikasta, johon nyt suunnitellaan rakentamista. Kuten edellä mainitsin, myöhemmin Kansallismuseoon saatujen kiviesineiden löytöpaikat eivät olleet tiedossani.

Tein talon pihalle, suunnitellulle rakennuspaikalle koepistoja lapiolla. Muuten siellä ei tiheään kasvillisuuden takia pystynyt tekemään mitään havaintoja mahdollisesta asuinpaikasta. Kaikissa koepistoissa oli ensin 20 - 30 cm paksu multakerros ja alla ruskea, hyvin asuinpaikaksi sopiva hiekka. Yhdestä koepistosta löysin multakerroksesta aivan pienen palaneen luun sirun, muuta viitettä kiinteään muinaisjäännökseen en havainnut.

Vuoden 1969 inventoinnissa havaittu asuinpaikka sijaitsee selvästi eri kohdassa, kuin suunnitteilla oleva rakennus. Koepistosta löytynyt hyvin pieni palaneen luun siru viittaa asuinpaikan mahdollisuuteen myös talon pihassa, mutta palanutta luuta voi olla peltomullassa myös muista syistä. Pihassa mahdollisesti sijainnut asuinpaikka näyttää joka tapauksessa tuhoutuneen maan pintakerrosten mukana pellon muokkauksessa.

Kajaanissa 25.9.2008

Esa Suominen

